

Dag iedereen,

Ik zal maar niet rond de pot draaien, anders wordt het een verkiezing te veel. Ik wil u zeggen dat 14 oktober onze hoogdag is. Dat wij bepalen hoe de toekomst van onze steden er zal uitzien. Dat wij die stad opener, groener, socialer en menselijker kunnen maken. Dat WIJ dat KUNNEN. Dat wij bewust met die verantwoordelijkheid om moeten gaan in plaats van met beschuldigende vinger te wijzen naar de beleidsmakers.

Wij kiezen hen.

Wij willen hen.

Wij zijn de politiek.

Wij zijn hun kiezers.

Wij zijn de stad.

Misschien zijn we dat vergeten omdat onze magen in het vet liggen. Omdat bakstenen stapelen en shoppen ons verslaafd hebben gemaakt aan ons eigen klein comfort. Ik roep jullie op te kiezen voor een trager, zachter en gemeenschappelijker morgen.

Om jullie ogen te richten op jullie straten, jullie directe omgeving. In die straat woont nu de wereld. Dat is de realiteit.

Dat is onze rijkdom.

Wij zijn de wereld.

In die wereld hebben WIJ de grootste verantwoordelijkheid. In die wereld slaan we de handen het best in elkaar om hem te vrijwaren van radicale ijzeren vuisten. Voor zij die de verandering kwaadschiks en stante pede willen zonder rekening te houden met de pijnpunten van onze huidige samenleving. Voor die pijnpunten zoeken ze al te makkelijk zondebokken bij de zwakken en de onmachtigen. Voor wie het woord, zijn hoofd en zijn portefeuille beheerst is dat een zeer laffe houding.

Laat ons dus wijs kiezen.

En tonen aan de geëngageerde kandidaten dat hun kiezers in 2012 weten dat het vijf voor twaalf is in dit paradijs aan de Noordzee. Dat ze hun eigenbelang wat kunnen inslikken in functie van een warmere, gedeeldere en menselijkere omgeving. Dat ze weten dat met iets minder veel meer kan worden gewonnen. Dat ze voor zichzelf, hun gezinnen, hun bureaus, hun straten, hun steden ademruimte creëren voor een nieuwe democratie. Dat ze in 2018 elkaar zonder vrees en met veel liefde in de ogen zullen kijken omdat ze hun rug rechtten toen de storm in alle hevigheid opstak.

Geert Six

Artistiek verantwoordelijke bij het sociaal artistieke gezelschap Unie der Zorgelozen
www.uniederzorgelozen.be

sociale
stem
test.be

DOE DE SOCIALE STEMTEST

Hiermee nodigt Samenlevingsopbouw iedereen uit om de gemeenteraadsverkiezingen ook door een sociale bril te bekijken. Door de stellingen te beantwoorden vergelijk je je eigen mening met de standpunten van de politieke partijen. Op het eind wordt overzichtelijk getoond met welke partijen je eigen mening het meest overeenkomt. En je kan je eigen antwoorden vergelijken met de argumenten van de verschillende partijen. Doen dus!

PLATTELAND EN SOCIALE WONINGEN: EEN 'MATCH'?

De vraag ligt reeds geruime tijd op de tafel van een overlegplatform. Het onderzoekt of de inplanting van sociale huurwoningen in plattelandskernen wenselijk is. De ja maar's, de neen want's, en de misschien's indien... doen je al raden dat dit voorwaar geen rechttoe rechtaan antwoord zal opleveren. Samen met diverse partners werkt Samenlevingsopbouw verder aan een onderbouwd beleidsadvies, weliswaar met de behoeften van de sociale (potentiële) huurder in het achterhoofd.

meer p.3

DIKSMUIDE OP EIGEN BENEN

4 jaar terug besliste het stadsbestuur in te zetten op bewonersparticipatie in de dorpen. Ondertussen is er met ondersteuning van Samenlevingsopbouw in elk van de 14 dorpen een bewonersgroep actief. Deze tijdelijke projectondersteuning vanuit Samenlevingsopbouw kreeg recent een duurzaam staartje en daar zijn wij als organisatie erg blij om.

meer p.7

SURPLUS in surPLUS

BIJSTANDSLOON VOOR OUDEREN

bijdrage van Steunpunt Sociale Planning
West-Vlaanderen. p. 5

GROETEN UIT VLAANDEREN

Inspirerende projecten uit de sector
Samenlevingsopbouw p. 8

Bekijk de gemeenteraadsverkiezingen ook eens door een sociale bril!

www.socialestemtest.be

sociale
stem
test.be

De sociale stemtest is onderdeel van een ruimere campagne.
Meer info: www.iedersstemtelt.be

VIVAS, de Vereniging Inwoners Van Sociale woningen, groepeer bewonersgroepen en geïnteresseerde huurders in de sociale huisvesting, en verdedigt de gemeenschappelijke belangen en wensen van sociale huurders op Vlaams niveau. Vivas werkt vooral rond 4 thema's: betaalbare sociale huisvesting, leefbare sociale huisvesting, inspraak voor sociale huurders in het woonbeleid, communicatie tussen sociale huurders en sociale woningmaatschappijen

In VIVAS werken sociale huurders van overal in Vlaanderen samen. Ze wisselen informatie uit, kaarten problemen aan, stellen beleidsstandpunten op en bezorgen die aan het beleid. VIVAS wordt ondersteund door Samenlevingsopbouw Vlaanderen en het Vlaams Huurdersplatform.

Iedere bewonersgroep of geïnteresseerde bewoner in de sociale huisvesting kan aansluiten bij VIVAS en deelnemen aan de werkgroepen. Meer info: www.vivas.be

Ieder jaar organiseert VIVAS ook een bewonerscongres, waar op alle sociale huurders zijn uitgenodigd. We verwachten opnieuw zo'n 420 geïnteresseerde sociale huurders!

Bewonerscongres 2012 op zaterdag 27 oktober in zaal 'Extra Time' Hoboken (Antwerpen)
Thema: 'renovatie, onderhoud en herstellingen'.

Op het agenda staan onder meer de volgende onderwerpen:

- Een goede communicatie en betrekken van huurders bij renovaties.
- Leegstand van woningen of herstellingen bij renovaties die gepland, maar nog niet gestart zijn.
- Energiebesparende werken (dakisolatie, dubbel glas en CV-ketels).
- Tijdelijke verhuis bij renovaties en ondersteuning van huurders.
- De huurprijs en terugkeren naar de vroegere woning na renovatie.
- Regels en procedures voor herstellingen en onderhoud.

Vanuit Oostende wordt een gratis bus ingelegd.

Geïnteresseerd?

Folder met het volledige programma + inschrijven bij jimmy.vancalbergh@samenvlevingsopbouw.be
T. 051 24 29 28 – gsm 0474 91 97 07

foto's Leonie Van Hulle

La ville textile – Oostende

Van 1 tot 15 juli kon je in de Nieuwe Stad terecht voor 'La ville textile', het kunstencours opgezet door de wijkbewoners te midden de sociale hoogbouwappartementen. Vlaggen, tipi-tenten, een textielpaviljoen en banken met een jasje sierden het park aan de Karel Goetghebeurstraat en getuigden van creativiteit en talent uit de Nieuwe Stad. Op 1 juli kreeg het kunstencours haar feestelijke opening, met muziek van FAMBA, verhalenvertellers in de tentjes, kindersanimatie, een hapje en een drankje.

Bonte mix

In de Nieuwe Stad wonen ongeveer 1300 mensen op een vierkante kilometer bijeen. Dit geeft een explosie van diversiteit en is uniek voor Oostende. La ville textile wilde die fantastische diversiteit in de verf zetten en tonen hoe verscheidenheid ook rijkdom kan zijn.

Van april tot juni maakten een 60-tal wijkbewoners onder begeleiding van de kunstenaressen Els Vanbiervliet en Mia Nollet tijdens open ateliers en workshops vlaggen en tenten. Een bonte mix van jong en oud, groot en klein, mensen van hier en elders werkten aan het project mee. Het resultaat was telkens een creatieve weergave van de eigenheid van elk van hen. Ze maakten vlaggen over hun hobby, hun dromen, over dierbare herinneringen, hun familie, over hun verborgen talent, over hun land, of over wat ze mooi vinden. De kinderen maakten tipi-tenten en sierden die met hun namen en fantasiedieren.

Mag het iets meer zijn?

Els Vanbiervliet: De creativiteit van de wijkbewoners werkte aanstekelijk. Elke week opnieuw kwamen prachtige vlaggen tevoorschijn. Gehaakte groenten, genaaide prinses en prinsessen, gestikte paarden, en hondjes op smyrna tapijtjes, ... Er kwam kerstversiering, toile, scoubidoudraad, snoeppapier aan te pas, ik kon het zelf zo gek niet verzinnen.

Mia Nollet: De waarde van dit project ligt ook elders. Mensen ontdekken dat ze tot veel meer in staat zijn dan ze dachten. Het doet ook deugd te zien hoe mensen die geen ervaring hebben met creatief werk uit hun schulp komen. Hopelijk onthouden de deelnemers hoeveel deugd het doet om uit je isolement te treden en samen aan iets te werken.

Als ook de kwantiteit mag tellen

55 Ongeveer 55 uur spendeerde Nora aan de creatie van haar vlag in smyrna, een verzameling kleurrijke hokjes. Ze doet al meer dan 60 jaar handwerk maar had nooit gedacht nog zo'n werkstuk af te leveren. Met engelengeduld zette ze meer dan 9000 smyrnasteken.

200 Het textielpaviljoen en de banken werden aangekleed met ongeveer 200 kilogram kleren en stoffen. Aan het einde van de tentoonstelling en na dagen van regen woog het geheel met gemak het driedubbele.

2 Alle gebruikte kledij, wol 2-de hands. De bewoners van de Nieuwe Stad brachten massaal spullen binnen en we konden rekenen op de hulp van de Oxfam tweede-handwinkel.

300 Ongeveer 300 meter stof passeerde de revue. Alle vlaggen werden volgens hetzelfde patroon gemaakt, alsook de tenten. Kinderen uit de wijk stikten de grote lappen stof voor de tenten zelf aan elkaar. Vrijwilligster en stikwonder Lisette, die na verloop van tijd gezelschap kreeg van Barbara, was wekelijks 2 halve dagen paraat om de nodige meters stof aan elkaar te stikken en alle vlaggen op tijd klaar te krijgen.

93 Paula was met haar 93 lentes de 'éminence grise' van de groep. In een ver verleden was ze Queen of the needlework en gaf ze haar kennis, vaardigheden en handigheden door als lesgeefster. Ze was er maar wat graag bij om nog één keer alles te geven en maakte een handgenaaid vlag met vissen en bloemen.

Leader Westhoek Platteland en sociale woningen, een 'match'?

Zijn sociale huurders gebaat met een woning op het platteland, ver van diensten of werk, opleidingen, een supermarkt? Het Leader-project 'sociale huisvesting in kleine kernen Westhoek' buigt zich over de kwestie. Hoe moeten we de inplanting van sociale huisvesting in kleinere kernen op het platteland, of de toewijzing ervan gaan bekijken om de kansen voor sociale huurders zo goed mogelijk te bewaken? Zelf zijn we er nog niet helemaal aan uit.

De spelers en de aftrap

'We' zijn de partners in de feedback-/stuurgroep. Dit is een overlegplatform met Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen, de sociale huisvestingsmaatschappijen Ons Onderdak en IJzer & Zee, de projectgemeenten Lo-Reninge en Poperinge, de OCMW's van Koekelare en Zonnebeke, de gebiedswerking en dienst wonen van de provincie West-Vlaanderen, het Westhoekoverleg, woonwinkel Habito en Wonen West-Vlaanderen. Bedoeling is te komen tot concrete aanbevelingen waarmee we verder aan de slag gaan in de Westhoek.

Als aftrap legden we een cijferanalyse van de sociale huur in de Westhoek op tafel. En we serveerden de resultaten van een bevraging in Lo, Proven en De Mokker. Want wie beter dan de sociale huurders in een dorp kunnen ons vertellen waarom ze voor een dorp kiezen en wat van belang is om er goed te kunnen leven? Ze maakten het ons zeker niet gemakkelijk.

De één zweert bij het wonen in een dorp en ziet niet in waarom ze in een stad zouden gaan wonen. De ander verhuist liever naar een grotere gemeente, met meer diensten en winkels dichtbij, of waar op zijn minst de afstanden korter zijn. Hetzelfde beeld bij de kandidaat-huurders. Overigens kan de situatie en de voorkeur wijzigen. Wou men onder geen beding in een groter centrum gaan wonen, dan verandert dat bij het ouder worden, met opgroeiende kinderen, en nabijheid van werk. Huurders maken dus, als ze daartoe de kans krijgen of ondersteund worden, een bewuste keuze rekening houdend met randvoorwaarden die van belang zijn in hun concrete situatie. En die zijn niet voor iedereen dezelfde. Zelfs wie noodgedwongen op het platteland ging wonen, bleek achteraf niet d'office mistevreden. Een genuanceerd beeld dus. Toegegeven, de bevraging gebeurde in dorpen waar nog één en ander aanwezig is. Het is evengoed duidelijk dat de afstanden, de nabijheid van diensten, of het hebben van een eigen wagen en kunnen rekenen op vervoer door anderen van belang zijn.

Twee speltactieken (of drie)

Vanuit bovenstaande vaststellingen kwamen in de feedback-/stuurgroep twee visies boven-drijven.

Visie 1 Ook op het platteland en in kleinere kernen wonen rechthebbenden en mensen in (kans)armoede, en ook daar dus moeten sociale huurwoningen aanwezig zijn. Weliswaar proportioneel volgens het uitrustingsniveau van de kern en in de vorm van (heel) kleinschalige projecten. Spreiding dus, ook over de kleinere kernen, behalve de allerkleinste die je bezwaarlijk een dorp kunt noemen.

Visie 2 Liever geen sociale huurwoningen in de kleinere kernen, maar zo veel mogelijk concentreren in stedelijk gebied en de beter uitgeruste hoofddorpen. Kortom, daar waar diensten en voorzieningen aanwezig zijn. Uitzondering zijn dan die dorpen die goed ontsloten zijn, waar gunstige randvoorwaarden aanwezig zijn bv. een rusthuis met verbrede werking, of dicht bij een hoofddorp of op het stedelijk gebied aansluiten. Of waar op zijn minst basisvoorzieningen aanwezig zijn. Eén lijn trekken bleek niet evident. Alles hangt immers af van de concrete context.

(of drie) We stelden vast dat een keuze voor het één of het ander niet noodzakelijk dezelfde moet zijn voor alle doelgroepen. Senioren zijn geen synoniem van zorgbehoevenden. 60- tot 80-jarigen zijn vaak nog mobiel, zijn het 'gewend' op het platteland te wonen en willen er,

zolang het kan, blijven omdat ze er geboren en getogen zijn. Financieel zwakkere gezinnen hebben er dan weer niets aan gedropt te worden in een dorp waar weinig voorzieningen zijn en waarbij de kost voor vervoer een grote hap uit het budget neemt. Komt daar nog bij dat het aandeel alleenstaanden, eenoudergezinnen en koppels zonder kinderen, waaronder veel senioren, op de wachtlijsten dik de bovenhand halen in de Westhoek. En laat dat nu net het pijnpunt zijn, uit de cijferanalyse blijkt alvast een dringende inhaalbeweging van kleinere types woningen nodig. Er zijn ook heel weinig woningen voor grotere gezinnen met meer dan drie kinderen. Hoewel ze niet allen zomaar onder de noemer 'kansarmen' vallen, kunnen we ons de vraag stellen of dit het type gezinnen zijn die we willen huisvesten in minder goed of heel zwak uitgeruste dorpen.

Wisselen van helft?

Een andere invalshoek is deze van de toewijzingen, mutaties en ondersteuning bij inschrijving. Of anders gezegd, zo goed mogelijk 'de juiste persoon op de juiste plaats' proberen te huisvesten, en hierbij rekening houden met zijn concrete situatie en mogelijkheden, binding met het dorp, de mobiliteit én eigen voorkeur. Deze benadering legt veel minder de focus op de inplanting, en zet de deur open voor een proportionele spreiding volgens uitrustingsniveau, ook in kleinere en minder goed uitgeruste kernen. De toewijzingen en inschrijvingen dienen veel gericht en bewuster te gebeuren. En waar dat nodig is, dienen we vlotter mutaties toe te staan. Maar ook daar knelt de schoen.

Huurders dienen zich volgens de nieuwe regelgeving voor alle woonplaatsen in te schrijven of aan te tonen waarom ze ergens níet willen wonen. De weigeringsgronden, zoals fysieke mobiliteit, gezondheidsredenen, financiële draagkracht, bereikbaarheid van school, werk, sociaal en familiaal netwerk en het verlenen of ontvangen van mantelzorg, slaan evenwel de nagel op de kop. Vraag blijft hoe strikt (of los) dit wordt toegepast. Ook mutaties zijn niet evident. Nu wegen vooral de rationale bezetting of de gezondheidstoestand door. Verhuizen van een grotere naar een kleinere of aangepaste woning bijvoorbeeld, en dus niet de persoonlijke situatie in termen van nabijheid van werk, financiële draagkracht, het al of niet hebben van een eigen wagen, wegvallen van sociale netwerken, enz.

Even time-out en samenvatten. Ofwel grijpen we in op de inschrijvingen en toewijzingen, en staan we mutaties vlotter toe. Het zwaartepunt ligt dan een stuk minder bij de inplanting. Ofwel maken we een scherpere keuze in de inplanting. Maar, zoals eerder gesteld, daar zijn we nog niet helemaal aan uit.

Gescoord, maar ook verlengingen

Toch maakten we al een lijst van mogelijke randvoorwaarden die kan helpen om de inplanting van sociale huurwoningen gericht af te wegen. Zie het als een checklist op mobiliteit, aanwezigheid van winkels en voorzieningen, ontmoeting, maar ook op criteria die te maken hebben met het 'statuut' van het dorp zoals 'herleeft' het dorp, zijn er plannen op vlak van ruimtelijke ordening, ontsluiting, ... die gunstig zijn voor het dorp?

Het zou al een héél goede zaak zijn als gemeenten en woonactoren deze lijst hanteren om beter onderbouwd beslissingen te nemen. Inspelen op elke opportuniteit die zich voordoet is niet wenselijk, maar moet vanuit het oogpunt kansen voor sociale huurders afgewogen worden. Omgekeerd liggen ruimte en opportuniteiten in functie van wonen, zeker in een regio als de Westhoek, niet voor het rapen. Daarom zoeken we in aanloop naar de 4de feedback-/stuurgroep in het najaar, samen met Woonwinkel Habito in de gemeente Heuvelland uit hoe 'strak' we deze checklist moeten hanteren. We bekijken of we minimale voorwaarden, afgetoetst aan doelgroepen, kunnen bepalen. Tegelijkertijd heropenen we de discussie over inschrijvingen en toewijzingen, mutaties en flankerende maatregelen om het wonen in een dorp te ondersteunen. Of anders gezegd, we maken de match uit!

jimmy.vancalbergh@samenvlevingsopbouw.be T. 051 24 29 28

ZORGNETWERKEN 'BREIEN' EEN NIEUW SPOOR

ZORGNETWERKEN EN DE AANPAK VAN PLATTELANDSARMOEDE

Sinds 2005 staat Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen mee aan de wieg van heel wat zorgnetwerken op het platteland. Tal van ontwikkelingen zorgen er immers voor dat het idyllische plattelandsleven ook heel wat minder fraaie kantjes heeft. Vooral de meest kwetsbare bewoners ondervinden dit aan den lijve. Het dienstenaanbod evolueert er in de richting van schaalvergroting, fusies en centralisaties, waardoor het moeilijker bereikbaar is. Sociale netwerken brokkelen af met vereenzaming en minder informele hulp als gevolg. De specialisering van diensten ten slotte, zorgt voor een versnippering van het dienstenaanbod, waardoor cliënten verdwalen in het ruime aanbod van het dienstverleningslandschap. Precies daarop spelen de zorgnetwerken in. Onder de hoede van hun coördinatoren groeiden ze fiks uit, en staan nu klaar voor een nieuwe uitdaging. De meeste zorgnetwerken bereiken immers tot op heden vooral senioren en personen met een zorgvraag.

In januari 2012 ging het project 'zorgnetwerken en armoedebestrijding' van start in de dorpen van Ieper, Poperinge en Avelgem. Dit nieuwe project wil een sterkere nadruk leggen op het bestrijden van armoede op het platteland, en gaat op zoek hoe het model 'zorgnetwerken' kan worden ingezet bij ondersteuning van de meest kwetsbare plattelandsbewoners. Daarom wordt enerzijds verdiepend gewerkt op armoede binnen de reeds bereikte doelgroep en wordt anderzijds de werking uitgebreid naar maatschappelijk kwetsbare gezinnen, jongeren en kinderen. Er is dus niet enkel sprake van een uitbreiding van de doelgroep, maar ook van een verruiming van initiatieven. Deze activiteiten variëren van ontmoetingsmomenten tot huiswerkbegeleiding en worden uitgetest in nauwe samenwerking met de zorgnetwerken ZOHRRA (Avelgem), Dorpsdienst NESTOR (Poperinge) en Netwerk Dorpen (Ieper).

Het project gaat verder dan concrete ondersteuning op het terrein.

Via de driemaandelijks 'uitwisselingstafel zorgnetwerken', waar coördinatoren uit heel Vlaanderen de kans krijgen hun ervaringen te delen, en de insteek vanuit het wetenschappelijk onderzoek van Howest, worden coördinatoren van bestaande zorgnetwerken geïnspireerd om hun werking uit te breiden naar andere maatschappelijke kwetsbare groepen. Ook de nieuwe OCMW-en gemeenteraden zullen in de loop van 2013 via een smaakmaker warm worden gemaakt voor het model van zorgnetwerken in het kader van armoedebestrijding op het platteland. De uitwerking van concreet materiaal ten slotte moet ervoor zorgen dat bestaande en mogelijke nieuwe initiatiefnemers aan de slag kunnen om via zorgnetwerken lokaal te werken aan armoede.

CERA: EEN COÖPERATIE MET PLATTELANDSROOTS

Carmen Mathijssen, programmacoördinator armoede en sociale uitsluiting, Cera

Op 1 november 2011 sloegen Cera, Samenlevingsopbouw West-Vlaanderen en Howest de handen in elkaar om samen dit model van zorgnetwerken te verspreiden over heel Vlaanderen. Momenteel staan de zorgnetwerken vooral sterk in de provincie West-Vlaanderen. Maar ook in andere provincies gaat men steeds meer aan de slag met dit veelbelovende model.

Cera is een coöperatie die onder meer investeert in maatschappelijke projecten rond armoedebestrijding op het platteland. Dit ligt ingebakken in de ontstaansgeschiedenis van Cera. In 1892 werden in België, naar het gedachtengoed van F. W. Raiffeisen, de eerste spaar- en kredietcoöperaties opgericht. Zo konden boeren en andere plattelandsbewoners zelf eigendommen verwerven en investeringen doen. Zo ontsnapten ze uit een spiraal van afhankelijkheid en armoede. Vandaag richt Cera zich nog steeds op de Belgische plattelandsbevolking die kampt met armoede.

Een mogelijke oplossing voor armoedebestrijding op het platteland ligt in het 'outreaching werken', waarbij het aanbod van diensten en voorzieningen tot bij de kwetsbare dorpsbewoners wordt gebracht. Enkele outreach-initiatieven verdienen een bijzondere aandacht, omdat deze volgens de onderzoeksresultaten van Cera een belangrijke hefboom vormen in de armoedebestrijding op het platteland. Zorgnetwerken in dorpen springen hierbij onmiddellijk in het oog. Mensen met een (verdoken) zorgvraag worden actief opgespoord. Vrijwilligers vormen de spil van deze zorgnetwerken. Via hulp en ondersteuning aan kwetsbare inwoners leveren ze een bijdrage aan een sterker sociaal weefsel in hun eigen dorp.

DE EXPERIMENTEN ONDER DE LOEP

De bestaande dienstverlening van de zorgnetwerken wordt uitgebreid naar een bredere doelgroep. Naast senioren, die reeds worden bereikt, spitsen we ons toe op andere kwetsbare groepen. Omdat dit niet steeds evident is, schakelen we de hulp in van Miranda Bouttens, ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting. Zij zal bruggen bouwen naar de doelgroep en vanuit haar eigen achtergrond input geven. In de stuurgroep bijvoorbeeld nadenken wat voor verschil (positief of negatief) bepaalde beslissingen uitmaken voor mensen in armoede. De eigen ervaring met armoede maakt dat contact leggen vlugger gaat, men voelt dat ze de problemen (her)kent. Bij de vorming van de vrijwilligers in de zorgnetwerken zal ze de vele gezichten van armoede onder de aandacht brengen.

Avelgem

Een eerste initiatief wil ontmoeting en gezonde voeding koppelen. Tijdens de voedselbedeling krijgen mensen de kans om samen met anderen te genieten van een kop soep, een milkshake, fruitfondue, ... Wie dit wenst, krijgt het recept mee naar huis. Op termijn voorzien we om met enkele doelgroepvrijwilligers een kleine maaltijd voor te bereiden.

In het najaar starten we een voorleesproject voor kleuters. Vrijwilligers zullen in die gezinnen langs gaan waar de kleuter een extra taalstimulus kan gebruiken. Tegelijkertijd kan de vrijwilliger een vrouwensfiguur voor het gezin worden en andere vragen of problemen signaleren aan ZOHRRA.

In het najaar starten we ook met huiswerkbegeleiding door vrijwilligers in één school in Avelgem. Ook naar de ouders toe zal worden geprobeerd een werking uit te bouwen.

Tot slot wordt gezocht naar mogelijkheden om een sociaal tarief uit te werken voor vervoer.

Ieper

Vlamertinge is een dynamisch dorp in de Westhoek, waar altijd wel iets te beleven valt. Niettemin glippen ook hier inwoners door de mazen van het energieke verenigingsleven. Op een maandelijks dorpsmoment kan men terecht voor een gezellige babbel bij een kop koffie. Via deze laagdrempelige ontmoeting wil men actief noden en vragen opsporen en mensen toeleiden tot de geschikte diensten.

Poperinge

Tweemaandelijks wordt tijdens de voedselbedeling in De Wervel, gelegen in het centrum van Poperinge, een ontmoetingsmoment georganiseerd. Elke 1ste en 3de donderdag van de maand vind je er een gezellige bende, jong en oud, bij elkaar. Bij een kop koffie krijgen ze de gelegenheid even uit te blazen en soms ook uit te razen. De ene keer worden cup cakes gebakken, een andere keer komt een van de vaste klanten met een voorstel. Trees bijvoorbeeld gaf een heuse brei-initiatie. Ze vond het leuk om de deelnemers iets te leren, en zelf heeft ze ook een en ander bijgeleerd zegt ze. In De Wervel is het enthousiasme dus groot, evenals de opkomst.

In Roesbrugge worden twee experimentele acties opgezet. huiswerkbegeleiding aan lagere schoolkinderen en een buddysysteem voor administratieve taken.

De opstart van de huiswerkbegeleiding verloopt in samenwerking met de plaatselijke lagere school De Krekel. Onder toezicht van gemotiveerde vrijwilligers zal er wekelijkse huiswerkbegeleiding worden aangeboden op school. Daarnaast gaan vrijwilligers zelf op pad en proberen op een creatieve en interactieve manier kinderen thuis te ondersteunen.

Het buddysysteem moet tegemoet komen aan de administratieve uitdagingen van onze hedendaagse samenleving. De buddy's (vrijwilligers) ondersteunen bij het sorteren en klasseren van papieren en het invullen van aanvragen.

veerle.gevaert@samenlevingsopbouw.be T. 051 24 29 28
en medewerkers Lieze Pareit en Miranda Bouttens

Deze bijdrage gaat over gerechtigden op het Gewaarborgd Inkomen voor Bejaarden (GIB) en Gerechtigden op de Inkomens Garantie voor Ouderen (IGO).

Zowel het GIB als de IGO zijn bijstandsregelingen die de overheid verstrekt aan ouderen die de pensioengerechtigde leeftijd van 65 jaar bereikt hebben en die door omstandigheden geen of geen voldoende loopbaan hebben kunnen opbouwen. Het is een soort leefloon dat wordt toegekend aan ouderen die over onvoldoende bestaansmiddelen beschikken.

Berekend ten opzichte van alle 65-plussers geniet 6,1% van de ouderen dergelijke tussenkomst. Dit betekent dat 6,1% van de ouderen over onvoldoende bestaansmiddelen beschikken.

Binnen West-Vlaanderen variëren de aandelen tussen 3,9% en 12%. Dit betekent dat in bepaalde gemeenten slechts 4% van de 65-plussers een GIB of IGO hebben. Aan het andere uiteinde zijn er gemeenten waar meer dan 1 op 10 van de 65-plussers over onvoldoende bestaansmiddelen beschikt en daardoor een tegemoetkoming krijgen.

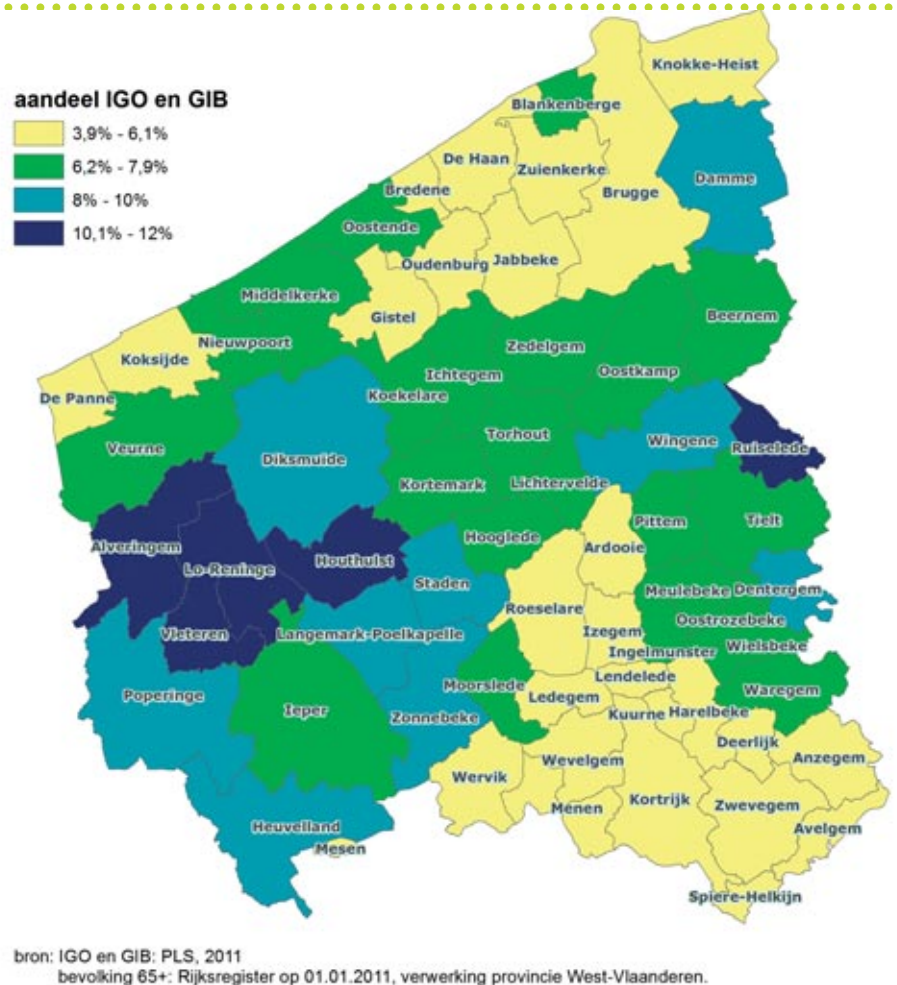
De geel gekleurde gemeenten op de kaart scoren onder het provinciaal gemiddelde. Het betreft in het noorden voornamelijk een aantal kustgemeenten (De Panne, Koksijde, Bredene, De Haan en Knokke-Heist), alsook een aantal hinterlandgemeenten in de arrondissementen Brugge en Oostende (Gistel, Oudenburg, Jabbeke en Zuienkerke) en Brugge. In het zuiden van de provincie merken we ook in een groot aantal gemeenten van arrondissement Kortrijk en Roeselare een laag aandeel IGO en GIB.

De Westhoekgemeenten, en enkele gemeenten in het arrondissement Tielt hebben de hoogste aandelen IGO en GIB. Alveringem, Lo-Reninge, Vleteren, Houthulst en Ruisselede scoren hoogst.

IGO en GIB wordt dikwijls als een kansarmoede-indicator beschouwd. Op basis van deze kaart, in combinatie met eerder onderzoek, lijkt deze indicator vooral kansarmoede bij ouderen op het platteland bloot te leggen. De centrumsteden scoren relatief laag op deze indicator. Ook de kustgemeenten die doorgaans hoger scoren bij kansarmoede-analyses, scoren op de indicator aandeel GIB/IGO relatief laag.

Hilde Coudenys - Steunpunt Sociale Planning T. 050 40 33 37
hilde.coudenys@west-vlaanderen.be

Het Steunpunt Sociale Planning (SSP) werkt als een observatorium dat op statistische wijze de vinger aan de pols van de samenleving houdt. De cijfers en kaarten die we in SURPLUS opnemen staan steeds in verband met sociale uitsluiting en samenlevingsopbouw

Het OCMW Roeselare zoekt zich een weg dicht bij de mensen

Hoe zorg je er voor dat mensen in nood snel de weg naar het OCMW en gepaste dienstverlening vinden? Dit is kort samengevat wat de sociale dienst OCMW Roeselare sterk bezig houdt. Twee jaar geleden deed Samenlevingsopbouw een bevraging bij de doelgroep. Dit vertaalde zich in een plan met 4 pijlers: kwaliteitsvolle dienstverlening, participatief beleid, communicatie en informatie, en proactief handelen. Binnen dit kader werden acties gepland op korte of middellange termijn. We schetsen kort enkele acties.

GROEPSWERK EN INTEGRALE BEGELEIDING

De sociale dienst experimenteert dit jaar met groepswork als nieuwe werkvorm. Zo wil men cliënten nauwer betrekken bij preventie en bij nazorg. De vorming 'mijn geld de baas' (4 sessies) is hier een voorbeeld van. Integrale begeleiding sluit dan weer methodisch nauw aan bij de situatie van jonge multiprobleemgezinnen en mensen met psychische problematiek. Er wordt tijd gemaakt om de persoon op verschillende vlakken te begeleiden en op te volgen, zodat een efficiënte dienstverlening op maat van de cliënt mogelijk wordt.

PARTICIPATIE VAN DIVERSE DOELGROEPEN

De projectgroep Ons Gedacht (cliënten of ex-cliënten) is een toetsingsgroep. De groep denkt na over mogelijke acties en verbeterpunten bv. over het onthaal en wachtruimte, brieven en flyers vanuit de sociale dienst. Aanvullend hierop zoeken sociale dienst en Samenlevingsopbouw nieuwe kanalen om specifieke doelgroepen (jongeren, alleenstaande ouders, ...) te betrekken rond thema's die voor hen belangrijk zijn.

'BABEL EN KNABBEL' MEER DAN INFO

Dit nieuwe concept brengt met succes informatie op een laagdrempelige manier bij de mensen. De eerste Babel en Knabbel (thema energie) bereikte 75 mensen. De tweede editie (thema vrije tijd) haalde 160 geïnteresseerden. Deze eenvoudige formule combineert een leuk ontmoetingsaanbod met informatie (standjes) over een specifiek thema. Belangrijk zijn ook de babbels met de talrijk aanwezige maatschappelijk werkers van het OCMW.

PROACTIEF HANDELEN

Onderzoek toont aan dat potentiële rechthebbenden niet altijd de maatschappelijke dienstverlening krijgen waarop ze recht hebben, en zo in een situatie van onderbescherming terecht komen. Ook onze bevraging bevestigde dit. Proactief handelen kan een antwoord bieden. OCMW Roeselare werkt mee aan het pilootproject 'Lokaal proactief Kader'. Dit is een initiatief van Samenlevingsopbouw Vlaanderen, en diverse partners zoals steunpunt algemeen welzijnswerk, het netwerk waar armen het woord nemen, het VWSG. Vier elementen kenmerken een proactieve aanpak: de uitbouw van een geïntegreerde basisvoorziening (in Roeselare: inloophuis De Kom-Af), outreachend werken, interne kwaliteitsverbetering van de dienstverlening en participatie van de doelgroep.

OUTREACHEND WERKEN

Kathleen Witdouch (stafmedewerker) en Dirk Loosveldt (directeur) van de sociale dienst zien hierin een nieuwe uitdaging.

Kathleen: 'we moeten nog beter samenwerken met intermediairen zoals wijkagenten, huisartsen, vrijwilligers, thuisverzorgenden. Zij spelen een belangrijke rol want ze staan vaak dicht bij de mensen. We zullen de poetsvrouwen en vrijwilligers van het OCMW beter informeren over de dienstverlening van het OCMW zodat ze makkelijker hun signaalrol kunnen opnemen. Studenten Marketing en communicatie van HANTAL Kortrijk ontwikkelden hiervoor een werkinstrument.'

Dirk: 'We moeten voldoende draagvlak creëren voor een vernieuwende aanpak m.b.t. proactief handelen en participatie. We willen met onze medewerkers zoeken naar inspirerende voorbeelden zodat ze goesting krijgen om er werk van te maken. Om de dynamiek van dit project op kruissnelheid te houden blijft samenwerking met Samenlevingsopbouw onontbeerlijk. Opbouwwerkers hebben een specifieke vertrouwdeheid in het werken met de doelgroep. Hun enthousiasme en soms terecht aanklappende houding naar leidinggevend en medewerkers zorgt ervoor dat de duizend en één dingen die dergelijke projecten soms doorkruisen en meestal verlammen, nu eens niet blokkerend werken.'

hilde.van.laere@samenvlevingsopbouw.be T. 051 24 29 28

Werken aan leefbaarheid in Middelkerke

Middelkerke is een mooie en bruisende gemeente. Maar het kan altijd beter, en hier en daar kwamen verontrustende signalen: in Westende-Bad zorgde een groep kansarme jongeren voor overlast, de dorpen rond Middelkerke kregen niet de aandacht die ze verdienden en door het groot aantal senioren in Middelkerke was er ongerustheid over vereenzaming.

Om op die signalen een antwoord te vinden, koos de gemeente Middelkerke voor een integrale en gebiedsgerichte aanpak binnen drie projecten: het Buurtwerk in Westende-Bad, het Bezoekersteam en Dorp inZicht. Elk project startte met een leefbaarheidsonderzoek. Zo werd nagegaan wat er leeft en beweegt bij alle inwoners. De bedoeling is om gericht te werken aan zowel sociale als fysieke leefbaarheid, met aandacht voor kwetsbare groepen. Sociale leefbaarheid focust vooral op het samenleven, sociale en culturele activiteiten en het zich goed voelen in dorp of buurt. Bij fysieke leefbaarheid wordt er gewerkt rond bijvoorbeeld mobiliteit, woonomgeving en dienstverlening. De inwoners die zich voor hun buurt of buur inzetten zijn de rode draad in deze drie projecten. De vrijwilligers worden telkens ondersteund door een professional. Samen met het lokaal bestuur wordt gezocht naar concrete oplossingen op maat van elke buurt of elk dorp. Projecten voor en door de inwoners dus, én positief voor de ganse buurt of dorp.

Buurtwerk Westende-Bad

In 2003-2004 was er een leefbaarheidsonderzoek. Via korte vragenlijsten en panelgesprekken werden opmerkingen en wensen verzameld. De resultaten waren ontegensprekelijk: de inwoners stoorden zich aan zwerfvuil en aan het druk verkeer in het centrum. Een skateplek en een openbaar toilet kwamen op het verlanglijstje. Om antwoorden te vinden, werd met de bevoegde diensten samengewerkt.

Het leefbaarheidsonderzoek bracht ook een gebrekkig sociaal weefsel aan het licht, toe te schrijven aan het groot aantal 'tweede verblijvers'. Daarom werd in 2007 een buurthuis geopend. Nu is iedereen er elke namiddag welkom. Bezoekers kunnen er voor een prikje een drankje verkrijgen, kranten lezen, een spel spelen, gezellig praten, surfen op het internet, folders inkijken... Er worden ook activiteiten en cursussen georganiseerd zoals Spaanse les, bingo, interculturele kookcursus en een buurtfeest.

De dagelijkse werking van het buurthuis is bijna volledig in handen is van een ploeg vrijwilligers, en dat is bijzonder! Zij houden het buurthuis open en begeleiden de activiteiten. Dit wordt in goede banen geleid door de buurtwerker, die ondersteund wordt vanuit Samenlevingsopbouw. De buurtwerker staat tijdens zijn wekelijks permanentiemoment klaar om allerlei vragen van de bezoekers te beantwoorden. Hij stelt de buurtkrant samen en geeft de vrijwilligersploeg impulsen voor vernieuwing. Zo realiseert het buurtwerk haar belangrijkste doelstellingen: informatie en ontmoeting!

"Ik hou van de sociale contacten en de ontspannen sfeer in het Buurthuis. Ik voel mij er thuis. Daarom ben ik vrijwilliger geworden."

In cijfers:

- 140 ingevulde korte vragenlijsten
- 54 medewerkers aan het onderzoek (waarvan 15 jongeren)
- 15 tot 45 bezoekers dagelijks
- 10 vaste vrijwilligers (openhouden buurthuis, organiseren cursussen)
- 9 buurtfeesten

Het Bezoekersteam

Uit het leefbaarheidsonderzoek van Westende-Bad bleek ook dat heel wat mensen, voornamelijk senioren, nood hebben aan een bezoekje of een babbel. In Middelkerke woont een aanzienlijk aantal alleenstaanden en niet iedereen kan op een stevig sociaal netwerk terugvallen. Door samenwerking tussen OCMW en gemeente Middelkerke kon in 2010 het Bezoekersteam van start gaan.

Het Bezoekersteam bestaat uit vrijwilligers die in hun buurt aan huis gaan en een luisterend oor bieden, een spelletje kaart spelen, of zelfs een kleine dienst verrichten zoals het voorlezen van een brief. Deze vrijwilligers kunnen ook noden omtrent dienstverlening zoals poets hulp, detecteren en doorgeven aan de coördinatoren. Zo wordt een dam opgeworpen tegen vereenzaming en wordt er beter gebruik gemaakt van het reguliere aanbod dienstverlening door die mensen die door de mazen van het net dreigen te vallen.

Iedereen die nood heeft aan bezoek, zowel jong als oud, kan zelf een bezoekje aanvragen bij het Bezoekersteam. Soms wordt er doorverwezen door een dienstverleningspartner. Het merendeel van de vragen komt via de bezoekjes die men doet bij elke 80 jarige in Middelkerke. Leuk weetje: de verjaardagskaartjes worden gemaakt door de crea club van het Buurtwerk. Dit project wordt gecoördineerd door een opbouwwerkster van Samenlevingsopbouw, de buurtwerker van gemeente Middelkerke en de verantwoordelijke van het lokaal dienstencentrum van het OCMW.

"Tijdens een bezoek babbelen we soms zo veel, dat de koffie er pas is als ik bijna naar huis vertrek. Zo gezellig is het soms."

In cijfers

- 274 tachtigjarigen ontvingen een brief
- 136 geslaagde verjaardagsbezoekjes
- 26 vrijwilligers
- 13 vragen o.a. over dienstverlening vroegen opvolging
- 8 personen krijgen regelmatig bezoek van een vrijwilliger

Dorp inZicht

Dorp inZicht is een methodiek die gehanteerd wordt om de inwoners van de dorpen rond Middelkerke nauwer te betrekken bij de plannen en beslissingen voor hun dorp. In vijf dorpen (Sint-Pieters-Kapelle, Slijpe, Schore, Mannekensvere en Leffinge) werd aan de hand van deze methodiek een leefbaarheidsonderzoek gevoerd. Een inwonersgroep trekt het hele project: van het opstellen van de vragenlijst tot het voorstellen van de resultaten op een dorpsbijeenkomst.

Hierna gaat de inwonersgroep aan de slag met de resultaten. In Sint-Pieters-Kapelle bijvoorbeeld kwam er een wekelijkse markt. In Slijpe is de groep betrokken bij de vernieuwing van de gemeentelijke zaal en maken ze een dorpskrant. Beide inwonersgroepen organiseren allerlei activiteiten, gaande van trotinettenkoers tot glühweinavond. In Mannekensvere waren de vrijwilligers vooral bezig rond fysieke leefbaarheid zoals het snelle verkeer in het dorp. De inwonersgroep van Schore zette vooral in op de herwaardering van het dorpsplein met o.a. een vaste barbecue. De inwonersgroep in Leffinge is nog volop bezig met het opstellen van actiepunten, maar een van de thema's wordt alvast de herbestemming van de molen.

De groepen worden in hun werking ondersteund door Samenlevingsopbouw. Voor de opbouwwerkster is het een continue zoektocht om de communicatie tussen inwonersgroepen en het lokaal bestuur te valoriseren en te verduurzamen. De tevredenheid van de inwoners stijgt immers naarmate ze meer mogen nadenken over de evoluties in hun dorp. Overleg en informatie-doorstroming zijn dan ook essentieel. Dankzij de inzet van vrijwilligers en de samenwerking met het lokaal bestuur is al veel gerealiseerd wat bijdraagt tot de leefbaarheid van het dorp.

"DORP inZICHT is belangrijk voor ons dorp omdat iedere inwoner betrokken wordt in het bepalen van het uitzicht en het leven in onze dorp. DORP inZICHT brengt inwoners dichter bij elkaar."

In cijfers

- 2295 ingevulde vragenlijsten
- 136 vergaderingen met vrijwilligers
- 63 vaste vrijwilligers volgden de vergaderingen
- 25 activiteiten voor alle dorpsinwoners
- 10 dorpsbijeenkomsten

En het verhaal loopt verder...

Met het Buurtwerk, het Bezoekersteam en Dorp inZicht investeert de gemeente meer en richter in bepaalde buurten/dorpen en kwetsbare groepen. Deze 'projecten gebiedsgericht werken in Middelkerke' zijn nog lang niet uitgezongen. De kracht van deze projecten zit vooral in de inzet van de vrijwilligers. Mensen gaan ver voor hun dorp of hun buurt! Op deze energiegolven, kunnen we nog lang verder varen.

Maar er zijn nog gebieden die aandacht verdienen. Uit de gemeentelijke Kansarmoedeatlas (Provincie West-Vlaanderen, 2011) blijkt dat er in Middelkerke drie buurten zijn die omschreven worden als kansarm, met telkens een hoog aantal kwetsbare ouderen en kwetsbare jongeren. Vanuit andere buurten komen ook signalen die wijzen op mogelijke leefbaarheidsproblemen.

Naast het aanspreken van nieuwe gebieden, is de continuering en de uitbreiding van de bestaande projecten zeker van belang. Hoe kunnen we de vrijwilligers beter ondersteunen? Hoe kan het Buurthuis nog beter ingebed geraken in Westende-Bad? Hoe kan het Bezoekersteam haar doelgroep beter bereiken en complexe vragen beter opvangen? Hoe kunnen Dorp inZicht-groepen nog beter worden betrokken door het lokaal bestuur? Binnen deze projecten schuilen nog tal van kansen, zijn er nog onaangesproken kwetsbare doelgroepen en ongerealiseerde actiepunten. Aan het volgend bestuur om de gebiedsgerichte aanpak en de verdere uitbouw ervan op het programma te zetten!

elyne.meulenbergs@samenvlevingsopbouw.be T. 0498 90 58 42

DIKSMUIDE OP EIGEN BENEN

Ruim vier jaar terug besliste het stadsbestuur om in te zetten op bewonersparticipatie in de dorpen. Bewoners weten als geen ander wat in hun directe omgeving wenselijk en nodig is. Door hun ideeën en kennis samen te brengen in een bewonersgroep hoopt het bestuur een beter zicht te hebben op de noden van de dorpen. Voor het opstarten van de bewonersgroepen werd samengewerkt met Samenlevingsopbouw. Het was meegenomen dat er voor dit project ook Europese subsidies mogelijk waren. Zo kon een opbouwwerker voltijds in de dorpen aan de slag. Ondertussen staat de structuur op poten. Er zijn bewonersgroepen, interne procedures en engagementen maar het is en blijft afhankelijk van mensenwerk of dit als een geoliede machine draait.

Cijfers

Het project liep van februari 2009 tot augustus 2012. Er werden 11 nieuwe bewonersplatforms opgericht. Samen met de 3 bestaande dorpsraden is er in elk van de 14 dorpen nu een bewonersgroep actief.

In 2 dorpen (Pervijze en Esen) werd een leefbaarheidsonderzoek volgens de methodiek Dorp InZicht gevoerd. Dit leverde extra materiaal en duiding bij de noden van die dorpen.

Dorpen aan zet

Een bewonersgroep organiseert, leert, droomt, plant, bedenkt, trekt, stimuleert, prikkelt... Bewonersgroepen hebben aandacht voor de fysieke en de sociale leefbaarheid van het dorp. Elk dorp legt zijn focus eerder op het ene of het andere aspect.

Bij de fysieke woonomgeving gaat het niet alleen om putten in het wegdek, defecte straatverlichting of een verloederd stukje groen. Bewoners kunnen wel degelijk meepraten over de heraanleg van een dorpsplein of de herbestemming van bijvoorbeeld de voormalige gemeenteschool. Ook bij het onderwerp 'verkeersveiligheid' is de ervaringsdeskundigheid van de dorpsbewoner dikwijls een meerwaarde.

Daarnaast is ook de sociale samenhang in het dorp belangrijk. Dit kan door er bijvoorbeeld voor te zorgen dat het verenigingsleven goed zichtbaar is (vb. verenigingbrochure of -kalender) of dat er gelegenheid is om elkaar te ontmoeten (dorpsontbijt, nieuwjaarsdrink, fietstocht, ...)

De komst van de bewonersplatforms is in het bijzonder positief voor de dorpen met weinig verenigingen of activiteiten. Er is meer samenwerking i.p.v. tegenwerking. 'Bewoners zijn bewuster bezig met hun dorp.' Het feit dat inwoners samenkomen en zich inzetten voor het dorp is in bepaalde dorpen een nieuw gegeven. Dit is één van de belangrijkste effecten van het project.

Om bewoners nog meer uit te dagen écht het dorp in handen te nemen bestaat in Diksmuide het dorpsbudget Dorp Aan Zet. Via een eenvoudige procedure kunnen kleinschalige projecten gerealiseerd worden. Het is opmerkelijk dat mensen zo weinig durven vragen aan hun bestuur. Als men niets vraagt, dan kan er ook geen rekening mee gehouden worden.

Samenwerken moet je leren

Voor bewonersgroepen is samenwerken met het bestuur een moeilijke leerschool in 'geduld'. Wettelijke procedures, adviesorganen, financiële budgettering maken dat het allemaal wat minder snel gaat dan in bijvoorbeeld de privésector. De sterkte van een goede samenwerking is dat men makkelijk informatie uit eerste hand kan inwinnen.

Daarnaast vinden bestuurders dat bewoners ook wel moeten leren dat 'neen' ook een antwoord is. Bewoners geven dan weer aan dat ze bij een 'neen' graag weten wat de motivatie is (financieel, prioriteit, visie, enz.).

“In de praktijk is het natuurlijk niet mogelijk dat bewonersgroepen voor alles op de eerste rij zitten, maar voor de dorpsaangelegenheden is het wel een bruikbaar kanaal om info dicht bij de burger te brengen.”

Er is nog meer reflex nodig om bewoners te informeren en te betrekken bij het beleid.

Het is een groeiproces voor alle betrokkenen. Het bestuur leert beter de prioriteiten en logica van bewoners begrijpen. De grootste ergernissen zitten in de ogenschijnlijk kleine dingen. Deze 'kleine punten' moeten aangepakt worden, wil men dat de bewonersgroepen verder denken dan de stoetegelproblematiek. Bewoners verwerven meer inzicht in de complexiteit van beleidsvoering en procedures.

Hoe had u uw communicatie gewild?

In twee richtingen graag. Dank u.

Communicatie moet een wisselwerking zijn. Info moet doorstromen van stad naar dorp, maar ook van dorp naar stad. Ambtenaren en mandatarissen geven aan dat zij soms heel weinig feedback krijgen van bewonersgroepen.

Onbekend is onbemand. Dit is zowat de belangrijkste drempel in de samenwerking. De bewonersgroepen willen graag de mensen en diensten waar ze mee samenwerken beter kennen.

“Al te vaak blijft de communicatie tussen bewonersgroepen en bestuur in veel van de punten beperkt tot een melding in een verslag, een brief, een email. En dat is jammer. Heel wat problemen vinden een oplossing in een dialoog. Soms is er een zekere afstand, maar afstand wordt vaak gecreëerd door vooronderstellingen. We zijn de tijd van ivoren torens al lang voorbij.”

“De opstart van de bewonersplatforms was een bewuste en doordachte keuze van het stadsbestuur. De intentie was goed, wat het in de praktijk zou worden, was een vraagteken. We kunnen tevreden terugblikken. De begeleiding was onontbeerlijk en verliep vlot. Stilaan groeiden de bewonersplatforms in hun zelfstandigheid. Ik kijk met vertrouwen naar de werking in de toekomst.” Burgemeester Lies Laridon

“Een goede samenwerking tussen een stadsbestuur en dorpsraden / bewonersplatforms kan vlug frustratie en berusting doen omslaan in hoop en positieve energie, die gekanaliseerd wordt in een gezamenlijk project voor de verbetering van het dorp. Essentieel is trekkers in het dorp te vinden en hen een goede omkadering en begeleiding te bieden. Dan moet het lukken.” schepen van informatie Kurt Vanlerberghe

Diksmuide werkt verder!

Het bestuur is zich doorheen het project nog meer bewust geworden dat bewonersparticipatie om een nieuwe mentaliteit gaat in de ontwikkeling en uitvoering van het beleid. De tijdelijke projectondersteuning vanuit Samenlevingsopbouw kreeg een duurzaam staartje. Het stadsbestuur heeft ondertussen een stafmedewerker communicatie aangeworven. Deze persoon zal naast de opvolging en ondersteuning van de bewonersgroepen mee nadenken over het algemene communicatie- en participatiebeleid van het stadsbestuur. En daar zijn we als Samenlevingsopbouw natuurlijk erg blij om!

Nele Vanveuren

INFO over bewonersplatforms: joke.dekoninck@samenvlevingsopbouw.be

T. 051 24 29 28

Groeten uit Vlaanderen

KLEINSCHALIG EN SOLIDAIR WONEN

Samenlevingsopbouw Riso Vlaams-Brabant

3000 gezinnen in de provincie Vlaams-Brabant wonen op een camping, in een weekendverblijf-park of op een woonwagenterrein. De bewoners maken deze keuze omwille van de solidaire woonstructuur (camping, woonwagenterrein), de mobiele woonvorm of de betaalbaarheid. Daarom neemt deze woonvorm een cruciale plaats in op de huisvestingsmarkt. De nood aan duurzame antwoorden voor deze permanente bewoning dringt zich op. Riso vond in de provincie Vlaams-Brabant een partner. Gezinnen krijgen individuele ondersteuning om zo de wetgeving aan de realiteit te toetsen. Woonexperimenten (waaronder CLT) en nieuwe projecten zoals het sociaal beheer van camping Floreal I krijgen de nodige aandacht. De sterktes van de woonvorm (zelf- of medebeheer van een terrein, solidaire mechanismen, co-housing en ruilsystemen) worden opgenomen in deze projecten. Samen met de provincie Vlaams-Brabant vormen de opbouwwerksters een team en zetten ze de deur voor samenwerkingsverbanden open. De opbouwwerksters leggen de link tussen de bewoners en de provincie bij de Provinciale Ruimtelijke Uitvoeringsplannen (PRUP) en ondersteunen de sociale woonactoren.

kelly.de.mesmaeker@risovlb.be
en ann.donne@gmail.com
T. 016 44 15 90
http://www.risovlb.be

TOEGANKELIJKE GEZONDHEIDSZORG

Samenlevingsopbouw provincie Antwerpen

Ons Gedacht (Lier) verenigt mensen in kansarmoede en ijvert voor oplossingen die armoede uitsluiten. Ze verkenden de toegankelijkheid van de gezondheidszorg in breed perspectief. Streven naar een actief wijkgezondheidscentrum en werken aan een meer toegankelijke geestelijke gezondheidszorg bleken prioritair. De uitgebreide omgevingsanalyse (2009-2010) stelde Samenlevingsopbouw voor de uitdaging de opstart van een gezondheidscentrum in Lier te trekken. Vanaf september 2012 is het wijkgezondheidscentrum 'De Zilveren Knoop' een feit. Samenlevingsopbouw neemt tot 2015 de coördinatie van dit centrum op zich. In het wijkgezondheidscentrum biedt een team van huisartsen en een sociaal verpleegkundige laagdrempelige gezondheidszorg aan voor de bewoners van Lier en Koningshooikt. Er wordt zowel curatief als preventief gewerkt, en er is oog voor de psychische, fysieke en sociale factoren die de gezondheid van de patiënten beïnvloeden. Vrijwilligers staan in voor het onthaal. De knelpunten die mensen in armoede ervaren m.b.t. geestelijke gezondheidszorg werden eveneens geïnventariseerd. Ook dit leidde tot een uitgebreide omgevingsanalyse. De stad erkende de problematiek en in samenwerking werd een actieplan geestelijke gezondheidszorg uitgewerkt. Langzaam groeit de realisatie ervan. Een buddyproject start eerstdaags.

anita.rimaux@samenlevingsopbouw.be
T. 0491 61 92 92
http://www.samenlevingsopbouw-antwerpenprovincie.be

GRONDRECHTENBOOM MEETJESLAND

Samenlevingsopbouw Oost-Vlaanderen

Maatschappelijke dienstverlening is het laatste vangnet dat mensen uit de armoede houdt of hen helpt eruit te geraken. Toch ervaren maatschappelijk kwetsbare groepen een gebrekkige toegang tot het recht op maatschappelijke dienstverlening. In het Meetjesland kunnen ze er ondertussen een hartig woordje over meepraten. In de 13 Meetjeslandse gemeenten loopt sinds 2008 een beleidsparticipatieproces dat inspeelt op deze problematiek. Tussen maatschappelijk kwetsbare groepen en de OCMW's werd een regionale dialoog opgezet. 20 beleidsvoorstellen gekoppeld aan 6 prioritaire doelen en bijhorende mogelijke oplossingen waren het resultaat. Concreet werd rond de thema's vrijetijdsparticipatie, gezondheid en aanvullende steun, een vervolgtraject uitgewerkt. Voor het slotmoment (21 juni '12) is van het project een slotdossier en een film gemaakt. Beide zijn te bekijken/downloaden op <http://www.samenlevingsopbouw-oost-vlaanderen.be>

Leila.Vandamme@samenlevingsopbouw.be
T. 0491 344 108

Aanslag

Aanslagen zijn zowat het uithangbord van terroristische terreurgroepen. De angst voor een aanslag is te vergelijken met de bij de mens vaak voorkomende angst voor spinnen. Als je de achtpotigen een paar dagen of weken niet ziet, vergeet je hun bestaan. Tot ze bij verrassing opdruken langs de trap na een koele herfstnacht, naar de voorkant van je computer-scherm klauteren of je badkuip gebruiken als glijbaan net als jij een bad wil nemen.

Naakt ben je nauwelijks weerbaar.

De terreur van spinnen heeft, net als bij terrorisme, vooral te maken met hun verrassingseffect en de oncontroleerbaarheid van alle hoekjes en gaatjes. Terrorismen treft onschuldige burgers in al hun menselijke naaktheid met de bedoeling het regerende en reguliere ordesysteem in zijn blootje te zetten.

Aanslagen slaan meestal in als een bom en worden in de media goed verslagen.

Verrassing, het drama van onschuldige burgers en het falen van de gangbare orde doen persmensen een hogere aanslag op hun toetsenbord halen. Naarmate het dodenaantal stijgt, worden ze zelfs primetime onderwerpen wat het succes van een al geslaagde (?) terreuraanval aanmerkelijk groter maakt.

Toch bestaat er een aanslag die in stilte gebeurt, precies omdat ze doodgezwegen wordt. Armoede is een fundamentele aanslag op de leefkwaliteit, is chronisch en biedt weinig verrassingen. Armoede speelt zich af binnen de zogenaamd arme klasse, is dus een geïsoleerd fenomeen. Wie over geen middelen beschikt, krijgt moeilijk steun van mensen. Armoede bezit noch web noch weefsel.

Armoede is een aanslag op onze rijke cultuur, een aanslag zoals tandplak er een is. Op het eerste zicht nauwelijks zichtbaar maar uiteindelijk toch een verkleuring die van binnenuit ziekteverwekkend kan worden. Armoede bederft een samenleving.

En wellicht is armoede voor wie er slachtoffer van wordt ook reden om na te denken over aanslagen op anderen. Op zich een bijna natuurlijk proces: want ook in de natuur wil wat niet stabiel is op de snelste manier stabiliteit verwerven. Kernen van lage luchtdruk zoeken via een storm razendsnel een weg naar hogere luchtdruk. De chaos in het klimaat en de chaos van ons sociaal streven vertonen vaak eenzelfde patroon.

Politiek wordt beschouwd als de kunst van het haalbare om de samenleving positief te veranderen. Veranderingen kosten geld en de geïnde belastingen zijn hiervoor de nodige bron van inkomsten.

Misschien moet er toch eens werk gemaakt worden van een eerlijk aanslagbiljet. Eentje die de aanslag van armoede ontwapent bijvoorbeeld. Een anti-aanslagbiljet dus.

Belastingen hef je of onthef je niet om op korte termijn te scoren. Dankzij deze inkomsten ontwikkel je perspectieven op lange termijn die renderen voor een beter en veiliger sociaal leven. Een aanslagbiljet moet werken als de jaarlijkse onderhoudsbeurt bij de tandarts. Niet leuk maar grondig, in alle hoeken en gaten... tot de glimlach naderhand stralend wordt. In principe gratis voor wie het (nog) niet kan betalen. Maar naderhand spaar je kosten uit: onder meer de kost om diverse vormen van aanslag en aanslagen te voorkomen.

Tandbederf ontstaat niet op een dag.

Armoede ook niet.

Terrorisme evenmin.

Zelfs spinnen zijn geen eendagsvliegen.

Annick Vansevenant

1. onverwacht ten uitvoer gebracht plan om zich van een gewichtig punt meester te maken
2. het aanslaan van een toetsenbord
3. laag van een stof die zich op iets heeft vastgezet
4. vastgesteld bedrag dat iemand aan bvb. belastingen te betalen heeft.

ABONNEER NU GRATIS

U KRIJGT SURPLUS VOOR HET EERST IN HANDEN?

Dit plezier gunnen we u 4x per jaar!

Teken nu in voor een GRATIS ABONNEMENT SURPLUS

Mail hiervoor naar dolores.pluym@samenlevingsopbouw.be met vermelding SURPLUS, en uw naam + adres

COLOFON

Samenlevingsopbouw
West-Vlaanderen vzw
info.west-vlaanderen@samenlevingsopbouw.be

SECRETARIATEN:

Torhoutsesteenweg 100A 8200 BRUGGE
050 39 37 71

Hoogstraat 98 bus2 8800 RUMBEKE
051 24 29 28

WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER

Veerle Gevaert, Lieze Pareit, Elyne Meulenbergs,
Nele Vanveuren, Jimmy Vancalbergh,
Hilde Van Laere, Tineke Decroos, Geert Six,
Hilde Coudenys SSP Provincie W-VI.,
Annick Vansevenant, Marec (cartoon)

EINDREDACTIE

katrien.decanq@samenlevingsopbouw.be

ADRESBEHEER

dolores.pluym@samenlevingsopbouw.be

VORMGEVING

FOLIO Brugge

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Chris Verstraete
Torhoutsesteenweg 100 A 8200 Brugge